

MINISTÈRE
DE L'ÉDUCATION
NATIONALE

EAE LCL 4

SESSION 2019

AGREGATION CONCOURS EXTERNE

Section : LETTRES CLASSIQUES

VERSION GRECQUE

Durée : 4 heures

*Les dictionnaires grec-français Bailly, Geogin et Magnien-Lacroix sont autorisés.
L'usage de tout ouvrage de référence, de tout autre dictionnaire et de tout matériel électronique
(y compris la calculatrice) est rigoureusement interdit.*

*Si vous repérez ce qui vous semble être une erreur d'énoncé, vous devez le signaler très lisiblement sur
votre copie, en proposer la correction et poursuivre l'épreuve en conséquence. De même, si cela vous conduit à
formuler une ou plusieurs hypothèses, vous devez la (ou les) mentionner explicitement.*

**NB : Conformément au principe d'anonymat, votre copie ne doit comporter aucun signe distinctif, tel que
nom, signature, origine, etc. Si le travail qui vous est demandé consiste notamment en la rédaction d'un
projet ou d'une note, vous devrez impérativement vous abstenir de la signer ou de l'identifier.**

Tournez la page S.V.P.

INFORMATION AUX CANDIDATS

Vous trouverez ci-après les codes nécessaires vous permettant de compléter les rubriques figurant en en-tête de votre copie.

Ces codes doivent être reportés sur chacune des copies que vous remettrez.

Concours	Section/option	Epreuve	Matière
EAE	0201A	104	0319

POURQUOI CEUX QUI GOUVERNENT ONT INTÉRÊT À LAISSER ENTENDRE DES VOIX D'OPPOSITION ET À RESPECTER TOUTES LES CHARGES DE LA CITÉ

Ἐπεὶ δὲ παντὶ δήμῳ τὸ κακὸς καὶ φιλαίτιον ἔνεστι πρὸς τοὺς πολιτευομένους, καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων, ἂν μὴ στάσιν ἔχη μὴδ' ἀντιλογίαν, ὑπονοοῦσι πράττεσθαι συνωμοτικῶς, καὶ τοῦτο διαβάλλει μάλιστα τὰς ἐταιρείας καὶ φιλίας, ἀληθινὴν μὲν ἔχθραν ἢ διαφορὰν οὐδεμίαν ἑαυτοῖς ὑπολειπτέον, ὡς ὁ τῶν Χίων δημαγωγός, ὄνομα Δῆμος, οὐκ εἶα, τῇ στάσει κρατήσας, πάντας ἐκβάλλειν τοὺς ὑπεναντίους, « ὅπως, ἔφη, μὴ πρὸς τοὺς φίλους ἀρξώμεθα διαφέρεσθαι, τῶν ἐχθρῶν παντάπασιν ἀπαλλαγέντες » · τοῦτο μὲν γὰρ εὖηθες · ἀλλ' ὅταν ὑπόπτως ἔχωσιν οἱ πολλοὶ πρὸς τι πρᾶγμα καὶ μέγα καὶ σωτήριον, οὐ δεῖ πάντας ὥσπερ ἀπὸ συντάξεως ἤκοντας τὴν αὐτὴν λέγειν γνώμην, ἀλλὰ καὶ δύο καὶ τρεῖς διαστάντας ἀντιλέγειν ἡρέμα τῶν φίλων, εἴθ' ὥσπερ ἐξελεγχομένους μετατίθεσθαι · συνεφέλκονται γὰρ οὕτω τὸν δῆμον, ὑπὸ τοῦ συμφέροντος ἄγεσθαι δόξαντες. Ἐν μέντοι τοῖς ἐλάττοσι καὶ πρὸς μέγα μὴδὲν διήκουσιν, οὐ χειρόν ἐστι καὶ ἀληθῶς εἴαν διαφέρεσθαι τοὺς φίλους, ἕκαστον ἰδίῳ λογισμῷ χρώμενον, ὅπως περὶ τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα φαίνονται πρὸς τὸ βέλτιστον οὐκ ἐκ παρασκευῆς ὁμοφρονοῦντες.

Φύσει μὲν οὖν ἄρχων ἀεὶ πόλεως ὁ πολιτικός, ὥσπερ ἡγεμῶν ἐν μελίτταις, καὶ τοῦτο χρὴ διανοούμενον ἔχειν τὰ δημόσια διὰ χειρός · ἅς δ' ὀνομάζουσιν ἐξουσίας καὶ χειροτονοῦσιν ἀρχὰς μὴτ' ἄγαν διώκειν καὶ πολλάκις — οὐ γὰρ σεμνὸν οὐδὲ δημοτικὸν ἢ φιλαρχία — μὴτ' ἀπωθεῖσθαι, τοῦ δήμου κατὰ νόμον διδόντος καὶ καλοῦντος · ἀλλὰ κἂν ταπεινότεραι τῆς δόξης ᾗσι, δέχεσθαι καὶ συμφιλοτιμεῖσθαι. Δίκαιον γὰρ ὑπὸ τῶν μειζόνων κοσμουμένους ἀρχῶν ἀντικοσμεῖν τὰς ἐλάττονας, καὶ τῶν μὲν βαρυτέρων, οἷον στρατηγίας Ἀθήνησι καὶ πρυτανείας ἐν Ῥόδῳ καὶ βοιωταρχίας παρ' ἡμῖν, ὑφίεσθαι τι καὶ παρενδιδόναι μετριάζοντα, ταῖς δὲ μικροτέραις ἀξίωμα προστιθέναι καὶ ὄγκον, ὅπως μῆτε περὶ ταύτας εὐκαταφρόνητοι μὴτ' ἐπίφθονοι περὶ ἐκείνας ᾗμεν.

Εἰσιόντα δ' εἰς ἅπασαν ἀρχὴν οὐ μόνον ἐκείνους δεῖ προχειρίζεσθαι τοὺς λογισμοὺς οὓς ὁ Περικλῆς αὐτὸν ὑπεμίμησκεν ἀναλαμβάνων τὴν χλαμύδα, « Πρόσεχε, Περικλείς · ἐλευθέρων ἄρχεις, Ἑλλήνων ἄρχεις, πολιτῶν Ἀθηναίων », ἀλλὰ κάκεῖνο λέγειν πρὸς ἑαυτόν · « Ἀρχόμενος ἄρχεις, ὑποτεταγμένης πόλεως ἀνθυπάτοις, ἐπιτρόποις Καίσαρος. »

PLUTARQUE